

TUG'RUQDAN KEYIN QON KETISHI VA BIRINCHI YORDAM KO'RSATISH

Azizova Ziyoda Mamadaminovna

Zangiota Abu Ali ibni sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi

Ochilova Dilfuz Ismailovna

Zangiota Abu Ali ibni sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi

Kalit so'zlar: *tug'ruqdan keyingi qon ketish, monitoring, tibbiy yordam, kasbiy faoliyatni yaxshilash, tibbiy xizmatlar sifatini oshirish.*

KIRISH

Tug'ruqdan keyingi qon ketish (TKQK) keyingi yillarda onalar o'limining asosiy sababchisi bo'lib kelmoqda. Mamlakatimizda tug'ruqdan keyingi qon ketishlarda (TKQK) tibbiy yordam ko'rsatish bo'yicha xalqaro tavsiyalar asosida tuzilgan va doimiy ravishda yangilanadigan Milliy standartlar mavjud bo'lishi va amalda qo'llanilishiga qaramasdan, muammo o'ta dolzarbligicha qolmoqda [2]. Afsuski, homiladorlarga, shu jumladan TKQKlarda shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil etish bo'yicha ishlar yetarli darajada emas; birlamchi bo'g'in va tug'ruq muassasalari ishida izchil bog'liqlik haqida ma'lumotlar mavjud emas, ayollar shifoxonaga shifokor yo'llanmasisiz kelishadi, bu esa salbiy oqibatlar xavfini oshiradi. Ma'lumki, homiladorlik va tug'ruq davrida ayollarga ko'rsatilayotgan tibbiy yordam sifatining nazorati tarkibini tibbiy yordamning klinik-iqtisodiy samaradorligini baholash, standart talablari, shuningdek, so'rovnomalar o'tkazish, bemorlar bilan qayta aloqa bog'lash, shikoyatlar va murojaatlar bilan ishlash ustuvorligini belgilash yo'li orqali bemorlarning qanoat hosil qilish monitoringi tashkil etadi [5]. TKQKlarning salbiy oqibatlarini tahlil qilganda tibbiy xodimlar va barcha muassasa faoliyatining monitoringi alohida o'rin egallaydi.

I Bo'lim. Tibbiy muassasa faoliyatining monitoringi nima? Maqsadlar, vositalar, indikatorlar.

Monitoring – bu tug'ruqdan keyingi qon ketishlarni oldini olish va ularga qarshi kurashish bo'yicha ko'rsatilayotgan xizmatlar sohasida tizim ishi ko'rsatkichlarini yaxshilash jarayoni ustidan o'rnatilgan doimiy nazoratdir.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Tug'ruqdan keyingi qon ketishlarni oldini olish va ularga qarshi kurashish bo'yicha ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish natijasida quyidagilarga imkon yaratiladi:

- TKQK sonini va ayol salomatligi bilan bog'liq bo'lgan xavfni kamaytirish
- Onalar kasallanish va o'lim ko'rsatkichlarini pasaytirish
- Qon va qon preparatlarini quyish sonini hamda u bilan bog'liq xavflarni kamaytirish

- Homiladorlar orasida TKQK xavf guruhlarini aniqlash
 - TKQK xavfi mavjud bo'lgan ayollar uchun maqbul vaqt va tug'ruq usulini tanlash
 - Tug'ruq muassasalarining tibbiy xodimlari va rahbarlari malakasini oshirish *Monitoring vositalari*:
 - So'rovnoma – TKQKga qarshi kurashish bo'yicha ko'rsatilayotgan xizmat vaqtida tibbiy xodimni kuzatish
 - So'rovnoma – Tibbiy xodimni so'roqlash
 - So'rovnoma – Tug'ruq muassasalari rahbarlarini so'roqlash
 - So'rovnoma – TKQKga qarshi kurashish bo'yicha xizmat ko'rsatilgandan keyin bemorlarni so'roqlash
 - So'rovnoma – TKQKga qarshi kurashish bo'yicha xizmatlarni ko'rsatish uchun tibbiy muassasa va uning jihozlanishini baholash
 - So'rovnoma – TKQK bo'yicha tibbiy hujjatlarni to'ldirish sifatini baholash
- Monitoring indikatorlari:*
1. Sog'liqni saqlash vazirligi uchun:
 - TKQKlarga qarshi kurashishda dalillarga asoslangan tibbiyot va mavjud xalqaro standartlar asosida tuzilgan zamonaviy texnologiyalarni tadbiq etish bo'yicha Dastur/standartlarning mavjudligi;
 - homiladorlikda, tug'ruqda va tug'ruqdan keyingi davrda ayollarga yordam ko'rsatish xizmatlarini muvofiqlashtiruvchi qo'mitaning mavjudligi; asosiy dorivor vositalar milliy ro'yxatida TKQKlarga qarshi kurashish uchun asosiy vositalar ro'yxatining mavjudligi;
 - TKQK bo'yicha xizmatlar ko'rsatadigan muassasalar profile;
 - fertil yoshidagi ayollar soni;
 - tug'ruqlar soni;
 - onalar o'limi;
 - onalar kasallanishi;
 - TKQK kuzatilgan ayollar soni;
 - TKQK kuzatilgan ayol/qarindoshi tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni.
 2. TKQK bo'yicha xizmatlar ko'rsatadigan tibbiy muassasalar uchun:
 - TKQK kuzatilgan ayol/qarindoshi tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni; tibbiy hujjatlarni olib borish sifati;
 - tug'ruqdan keyingi qon ketishlarni oldini olish va ularga qarshi kurashish usullari bo'yicha o'qitish Dasturlari va jadvallarining mavjudligi; (ish joyida simulyatsion treninglar bayonnomalari)
 - Tug'ruqdan keyingi qon ketishlarga qarshi kurashish uchun dori vositalari, laboratoriya va anjomlarning mavjudligi;
 - Qon va qon preparatlari zahiralari, shuningdek donorlar ro'yxatining mavjudligi;

3. Tibbiy xodimlar uchun:

- 3 toifali baholovchi karta;

-antenatal parvarish bo'yicha xizmatlar ko'rsatadigan klinikalar uchun – TKQK bo'yicha maslahat berilgan homilador ayollar soni. Tibbiy xodimlarni TKQKda tashxisot va shoshilinch yordam ko'rsatish usullari bo'yicha bilim darajasini imtihon qilish;

-butun jamoani – rahbarlarni, yoshi katta shifokorlarni, yosh shifokorlarni, doyalarni, hamshiralarni TKQKda tashxisot va TKQKni to'xtatish usullari bo'yicha bilim darajasini imtihon qilish; dalillarga asoslangan tibbiyot asos qilib olingan, mamlakatimiz ehtiyojlariga

moslashtirilgan TKQKlar bo'yicha zamonaviy qo'llanma/standartlarning mavjudligi;

II Bo'lim. TKQKlarni oldini olish va ularga qarshi kurashish bo'yicha xizmatlarni ko'rsatishda kasbiy faoliyatni yaxshilash. Kontsepsiyaning qo'llanilishi.

Kasbiy faoliyatni yaxshilash – individual yoki jamoaviy (muassasa) ishning shunday darajaga erishish jarayoni-ki, uning natijasi TKQKlarni oldini olish va ularga qarshi kurashish bo'yicha yuqori sifatli tibbiy xizmat ko'rsatish bo'lib hisoblanadi. KFni yaxshilash – bu kutilgan tashkiliy (muassasa darajasida) yoki individual natijalarga erishish jarayonidir. KFni yaxshilashdan maqsad TKQKlarni oldini olish va ularga qarshi kurashishda yuqori sifatli, turg'un takomillashuvchi xizmatlarni ko'rsatish hisoblanadi. Bu natijalarga quyidagilarni o'z ichiga olgan jarayon tufayli erishiladi:

-tashkiliy masalalarni hisobga olish;

-ishning kutilgan ko'rsatkichlarini ta'riflash;

-kutilgan haqiqatdagi ko'rsatkichlar orasidagi tafovutlarni belgilash va bu tafovutlarning asosiy sabablarini aniqlash, tafovutlarni bartaraf etish bo'yicha aralashuvlarni tanlash; amalga oshirilgan aralashuvlardan keyin o'zgarishlarni aniqlash. Jarayon natijalari quyidagicha erishiladi:

- kutilgan kasbiy darajani tavsiflash bilan;

- kutilgan va haqiqatdagi kasbiy darajalar orasidagi tafovutlarni aniqlash

bilan;

- tafovutlarning asosiy sabablarini aniqlashtirish bilan;

- tafovutlarni bartaraf etish uchun yondashuvlarni tanlash bilan;

Robert F.Mager shunday degan edi: "Ishni bajarmaganlik sababini

aniqlashtirishga va bu masalani hal etishga yondashuv...."

TKQKlarga qarshi kurashishda ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirishga yo'naltirilgan kasbiy faoliyatni yaxshilash jarayonida biz (tibbiy muassasa rahbarlariga) quyidagi savollarni berishni tavsiya etamiz:

"PROBLEMS AND PROSPECTS FOR THE IMPLEMENTATION OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH"

- ishdagi kamchilik o'qitish yo'li orqali bartaraf etiladimi? Muammoni boshqa, muvofiqroq yechimlari yo'qmi?
- qaysi yechim eng katta unum beradi?
- agar o'qitish muammoni hal etishda eng yaxshi yechim bo'lsa, mavzu amaliy ko'rinishda berilishi va o'qitishdan so'ng ish faoliyatiga tadbiiq etilishiga qanday kafolat berish mumkin?
- kasbiy faoliyatni yaxshilashga o'qitishdan farqli o'laroq qanday erishiladi? □ ko'p holat bizga bog'liq bo'lmaganligini bilgan holda kasbiy faoliyatni yaxshilashga qanday erishish mumkin?
- kasbiy faoliyatni yaxshilash tibbiy xizmat sifatini oshirish dasturlari bilan qanday ravishda bog'liq?
- xususan kimning darajasini oshirish lozim?

TKQKni oldini olish va unga qarshi kurashish bo'yicha tibbiy xodimlarning kasbiy faoliyatini yaxshilashga yo'naltirilgan siyosatni o'tkazishda, biz ish sifatini yaxshilashga bo'lgan ikkita yondashuvni – rivojlangan ishlab chiqarish korporatsiyalaridagi yondashuv hamda qilingan monitoring tavsiyalarini taqqoslashni tavsiya etamiz.

Yirik ishlab chiqarish korporatsiyalari: Turli o'zgaruvchan (ta'sir ko'rsatuvchi omillar) ustidan nazorat. Zahiralarning yetarliligi – maqsad ulardan to'g'ri foydalanish. O'qitish narxi ma'lum – bu ko'pgina hollarda kasbiy faoliyatni yaxshilashga undaydigan sabab bo'lib hisoblanadi.

Quyida biz tibbiy xodimlar uchun kasbiy faoliyatni yaxshilash hamda TKQKni oldini olish va unga qarshi kurashish bo'yicha ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish o'rtasidagi farqni aniqlashtirib keltiramiz (1-jadval).

1-jadval

Kasbiy faoliyatni yaxshilash va tibbiy xizmatlar sifatini oshirish

Faoliyatni yaxshilash	Sifatni oshirish
Inson xulq-atvori haqidagi fan	Statistika
Ijrochilarga urg'u	Bemorlarga urg'u
Kutilgan ish darajasiga qanday qilib erishish mumkin?	Zarur bo'lgan ishni hozir qanday qilib bajarish mumkin?
Inson xulq-atvori masalalari hal etiladi	Tizimli masalalar hal etiladi
Tor fokus	Keng fokus

Kasbiy faoliyatni yaxshilash uchun quyidagi yondashuvlarni qo'llash zarur:

- Undovchi – “qayta aloqa” tizimini ishlab chiqish; moliyaviy jihatdan mukofotlash; yaxshi faoliyatni rag'batlantirish; malakali xodimlarni qo'llab quvvatlashga manfaatdor bo'lgan rahbarlik tizimini o'rnatish;

- Infratuzilmani o'zgartirish – ishni sifatli bajarish uchun zarur bo'lgan yondashuvlar, anjomlar bilan ta'minlash; ishni bajarish bo'yicha qo'llanma, standartlarni yaratish; kadrlarni taqsimlash tizimini yaxshilash; ta'minot tizimini yaxshilash; ko'rgazmali qo'llanmalarni joriy etish;

- Bilimni oshirish bo'yicha yondashuvlar – guruhlariga ajratib o'qitish; ish joyida o'qitish; sinov va xatolarga yo'l qo'yish yo'li bilan o'qitish; mustaqil o'rganish; fikr mulohazalar tizimi;

III Bo'lim. Tibbiy xizmatlar sifati: tushuncha, mezonlari. Kasbiy faoliyatni yaxshilash bosqichlari.

KFni yaxshilash jarayonining bosqichlari.

I bosqich – Ish ko'rsatkichlarini tahlil qilish. Bu tahlil TKQKda kutilgan va haqiqatdagi yordam ko'rsatish o'rtasida tafovut borligini aniqlash uchun zarur. Agar ishning kutilgan ko'rsatkichlari hali shakllantirilmagan bo'lsa, ularni quyidagi savollarga javob berib shakllantiring:

- TKQKni oldini olish va unga qarshi kurashish borasida bizning muassasamiz nima qilishi kerak?

- Qanday sharoitlarda? • Biz qanday ko'rsatkichlarga erishishimiz lozim?

Ishning kutilgan ko'rsatkichlarini SSV talablarini, milliy standart/qo'llanmalarni hisobga olib, manfaatdor shaxslarni (rahbarlar, tibbiy xodimlar, bemorlar) maksimal darajada jalb etib shakllantirish kerak.

II bosqich – Tafovutlarning asosiy sabablarini topish. Buning uchun quyidagi savolni berish zarur: "Nima sababdan ishning kutilgan va haqiqatdagi natijalari orasida aniqlangan tafovutlar mavjud?" Hamda, tegishli aralashuvni tanlashdan avval barcha manfaatdor shaxslardan ma'lumot yig'ing va TKQKga qarshi kurashish bo'yicha yomon ko'rsatkichlarning sabablarini aniqlang. Eng ko'p uchraydigan sabablar:

- Bilim va ko'nikmalarning yetishmasligi;
- Dori-darmon vositalari, asbob-uskunalar bilan ta'minotning yetarli darajada bo'lmasligi;

- Qon va uning mahsulotlari zahiralarning yo'qligi;

- Xonalar, anjomlar yoki sarf etiluvchi materiallarning nomuvofiqligi;

- Bemor va jamiyatga e'tiborning jalb etilmasligi;

- Rahbariyat tomonidan qo'llab-quvvatlash/tushunishning yetarli darajada bo'lmasligi yoki umuman yo'qligi;

- Ish sifati haqida qayta aloqaning yo'qligi;

- Bemorning haq-huquqi va tibbiy xodimning vazifalarini aniq anglamaslik.

III bosqich – aralashuvni tanlash. TKQKga qarshi kurashish bo'yicha ishni kutilganidek va haqiqatda bajarilishi orasidagi tafovutlarni bartaraf etish uchun

aralashuvlarni tanlang va ishlab chiqing. Barcha aralashuvlarni bir vaqtda o'tkazishning iloji yo'q – tanlanganlar orasida ustuvorini tanlab oling. Xarajatlar va erishiladigan afzalliklarni yaxshilab chamalab ko'ring. Ustuvorliklarni tanlashda quyidagi mezonlarni hisobga oling:

- O'rinlilik – mazkur aralashuv TKQKga qarshi kurashish bo'yicha ishni kutilganidek va haqiqatda bajarilishi orasidagi tafovutlarni haqiqatdan ham bartaraf etishda ko'maklashadimi? TKQKga qarshi kurashish bo'yicha ko'rsatilayotgan xizmat sifatini yaxshilashda samarali bo'ladimi?

- Byudjet – bunday aralashuvga mablag' yetarli bo'ladimi, u turg'un tabiatga ega bo'ladimi?

- Bajarilishi – mazkur aralashuvni qo'llab-quvvatlash uchun infratuzilma mavjudmi? Bu aralashuv mablag'i chegaralangan muassasada muvaffaqiyatga ega bo'ladimi?

- Bemorlar uchun maqbulligi – atrofdagilar va bemorlar mazkur aralashuvni qanday qabul qilishadi? Ular buni qo'llab-quvvatlashadimi?

- Tibbiy xodimlar uchun maqbulligi –muassasa tibbiy xodimlari va rahbarlari mazkur aralashuvni qo'llab-quvvatlashga rozi bo'lishadimi?

IV bosqich– aralashuvni bajarish. Aralashuvni bajarishni boshlang va monitoring tizimini tashkil eting. Kundalik ishlarga o'zgarishlar kontseptsiyasini kiriting, KFni yaxshilash bo'yicha samaradorlikni qo'llab-quvvatlash va maqsadlarga erishish uchun bu o'zgarishning bevosita va bilvosita ta'sirini yaxshilab nazorat qiling.

V bosqich– monitoring o'tkazish va ish ko'rsatkichlarini baholash. Bu bosqich uzluksiz bo'lishi kerak. Ma'lum bir bosqichlar ishning umumiy tashkiliy va individual ko'rsatkichlariga zudlik bilan ta'siri qilishi mumkinligi sababli, o'lchashning imkoni bor o'zgarishlarni baholashga mo'ljallangan monitoringning ishonchli tizimini yaratish haqida qayg'uring – bu erta bosqichda aralashuv natijalari bo'yicha qayta aloqaga ega bo'lishga imkon beradi. Aralashuvning ishning kutilgan va haqiqatdagi ko'rsatkichlari orasidagi tafovutlarini kamaytirishga ta'sirini baholash uchun ishning haqiqatdagi ko'rsatkichlarining rasmiy baholanishini kutilgan ko'rsatkichlar bilan uzluksiz ravishda taqqoslang. Olingan ma'lumotni, agar kerak bo'lib qolganda, aralashuvni bajarish rejasini o'zgartirish uchun yaxshilab tahlil qiling. TKQKni oldini olish va unga qarshi kurashish bo'yicha muassasa va tibbiy xodimlarning bu bosqichlarga asoslangan KFni yaxshilash jarayoni, bizga, qaysi omillar ishning kutilgan ko'rsatkichlariga o'z hissasini qo'shayotganligini va bu omillarni mustahkamlash uchun nima qilish mumkinligini ko'rishga yordam beradi [1]. Bunday yondashuvni qo'llash, shuningdek, bilim olish jarayonini (malaka oshirish kurslari, ordinatura, magistratura) ish joyiga – ayollarga tug'ruq vaqtda bevosita xizmat ko'rsatiladigan joyga o'tkazishni ta'minlashga ko'maklashadi. Ish ko'rsatkichlarini va tibbiy xizmat sifatini

yaxshilash maqsadida aralashuvlarni bajarish o'zgarishlarni keltirib chiqaradi, odamlar esa, o'zgarishlarga duch kelib, hamma vaqt ham o'zlarini yaxshi his qilishmaydi. Tibbiy muassasada tibbiy yordam sifatini oshirish uchun yechimlarni ishlab chiqishning o'zi yetarli emas. Hattoki eng yaxshi g'oyalar ham muvaffaqiyatsizlikka duchor bo'lishi mumkin, chunki, taxmin qilinishicha, ularni hayotga tadbiq etuvchi odamlar o'zgarishlarga qarshilik ko'rsatishadi. Ish ko'rsatkichlari va xizmatlarni yaxshilash uchun, Siz o'zgarishlar jarayonini qanday qilib boshqarilishini bilishingiz lozim. Bu barcha manfaatdor shaxslarning to'liq jalb etilishini talab etadi. Binobarin, mazkur yaxshilanishlarni haqiqatga aylantirish uchun yetakchilik jarayoni butun jamoaning vazifasi bo'lishi kerak. Bu jarayon qator bosqichlardan tashkil topgan bo'lib, ular ishning kutilgan ko'rsatkichlariga erishilgunicha takrorlanaveradi. Bunday bosqichlar ketma-ketligi yechimlarni izlash uchun ishning kutilgan va haqiqatdagi ko'rsatkichlari orasidagi har qanday tafovutlarga nisbatan qo'llanilishi mumkin [7]. Bunday tafovutlar TKQKlarga qarshi kurashish, infeksiyalar profilaktikasi, moddiy-texnika zahiralari boshqarish, maslahat berish, bo'limdagi bemorlar soni, xodimlarning kech qolishi kabi klinik amaliyotda topilishi mumkin. Buning uchun quyidagilar qilinishi zarur:

- Ish jarayoniga barcha manfaatdor shaxslarni jalb etish va ularni jalb etgan holda ushlab qolish. KFni yaxshilash jarayonini amalga oshirish uchun, agar kerak bo'lsa, barcha manfaatdor shaxslarning fikrlarini qabul qilish lozim. Manfaatdor shaxslar bo'lib mazkur tibbiy muassasada xodimning KFin yaxshilash va xizmatlar sifatini oshirishga manfaatdor bo'lgan kishilar hisoblanadi. Xodimlar, hududiy jamiyat aholisi, shuningdek, turli darajadagi sog'liqni saqlash tizimining vakillari manfaatdor shaxslar bo'lishi mumkin. Tibbiy yordamning yuqori darajadagi sifatiga manfaatdor bo'lgan shaxslar ichida hududiy jamiyat eng katta ulushga ega. Tibbiy muassasalar ko'rsatadigan xizmatlar ish ko'rsatkichlarini va xizmatlar sifatini yaxshilash jarayoniga avval boshdan hududiy jamiyat jalb etilganda samaraliroq bo'ladi. Ish ko'rsatkichlarini yaxshilash jarayonini amalga oshirish ishida birinchi bosqich bo'lib, bu jarayonning manfaatdor shaxslar tomonidan qo'llanilishiga roziliklarini olish va keyin ularni tibbiy muassasada ko'rsatilayotgan xizmatlar haqida xabardor qilish hisoblanadi.

- Ishning kutilgan ko'rsatkichlarini aniqlash. Xodimlar yaxshi ishlashlari uchun, ulardan nima kutilayotganligini bilishlari lozim. Ish ko'rsatkichlarining standartlari mavjud bo'lishi zarur. Xodim nafaqat o'zining xizmat vazifalarini bilishi, balki xizmat vazifalarini qanday bajarishi lozimligini bilishi lozim. Ishning kutilgan ko'rsatkichlari haqiqatga yaqin bo'lishi hamda mazkur tibbiy muassasa zahiralari hisobga olinishi lozim (masalan, xodimlar soni, tayyorlanganlik darajasi, byudjet, asbob-anjomlar, transport, sarflor materiallari). Ishning kutilgan ko'rsatkichlari manfaatdor shaxslarning umumiy maqsadlariga, shu jumladan hududiy jamiyatning istalgan natijalariga asoslanishi lozim.

- Ishning haqiqatdagi ko'rsatkichlarini tavsiflash. Rahbarlar xodimlarning va muassasaning, ulardan kutilganiga qaraganda, qanday ishlayotganligini uzluksiz ravishda baholashlari lozim. Bunday baholash uzluksiz, norasmiy asosda o'tkazilishi mumkin yoki uni davriy ravishda va rasmiy ravishda o'tkazish mumkin. Ish ko'rsatkichlarini baholash usullari o'ziga baho berish hamda mijozlardan qayta aloqani qabul qilish va/yoki xodimlar tomonidan kuzatishni o'zida mujassam etadi.

- Ishning kutiladigan va haqiqatdagi ko'rsatkichlari orasidagi tafovutlarning sabablarini topish. Ishning kutiladigan va haqiqatdagi ko'rsatkichlari orasidagi tafovutlar rahbar va xodim o'zlarining bajarayotgan ishlari ish ko'rsatkichlarining belgilangan standartlariga muvofiq kelmayotganligini aniqlaganda mavjud bo'ladi. Agar bunday tafovutlar topilsa, rahbar, xodim bilan birgalikda, bu tafovutlar nima uchun mavjudligini sinchiklab o'rganishi lozim. Ishning kutiladigan ko'rsatkichlariga ega bo'lishga nima xalaqit berayapti? Ba'zan ishning ko'rsatkichlari yomon bo'lishining sabablari yaqqol namoyon bo'lmaydi – haqiqatdagi sabablarni aniqlash uchun ma'lum bir vaqtni sarflash talab etiladi.

- Bosqichlarni tanlash va ish ko'rsatkichlarini bosqichma-bosqich yaxshilashni amalga oshirish. Ishning kutiladigan va haqiqatdagi ko'rsatkichlari orasidagi tafovutlarning sabablari aniqlangan vaqtdan boshlab, rahbar xodimlar bilan birgalikda ish ko'rsatkichlarini bosqichma-bosqich yaxshilashni amalga oshirishi lozim.

Xodimlarning bilim va ko'nikmalarini yaxshilash bosqichlari rejalashtirilishi mumkin. Muhitni yaxshilash usullari yoki qo'llab-quvvatlovchi tizimlar mavjud bo'lishi mumkin, bu xodimning ishi yaxshilanishiga imkon beradi. Xodim ishining ko'rsatkichlarini yaxshilashning ko'pgina turli usullari mavjud. Ulardan shunday usullarni tanlash kerakki, qaysikim mazkur muassasa zahiralarga muvofiq kelsin.

REFERENCES:

1. Национальные стандарты повышения качества перинатальной помощи в системе здравоохранения Республики Узбекистан. Ташкент, 2017 г. 2. Сборник клинических протоколов по акушерству. Ташкент, 2019.

- 2 Лузанова, И. –Медико юридические конфликты как индикатор качества медицинской услуги / И.М. Лузанова // Правовые вопросы в здравоохранении - 2012. - № 1. - С. 48-54.